

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

**Toelichting op verzoek
peilwijziging peilgebied
5803-43 inde Purmer**

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Registratienummer
22.1004408

Datum
December 2022

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Procedure	3
3	Beschrijving situatie	4
4	Motivatie van het verzoek tot peilverlaging.	4
5	Geschiedenis met betrekking tot het peilbesluit	5
6	Belangen	5
6.1	Belang aanvrager	5
6.2	Aanliggende eigenaren	6
6.3	Maatschappelijk belang	6
6.4	Belang Hoogheemraadschap	6
7	Afweging belangen	6
7.1	Belang aanvrager	6
7.2	Aanliggende eigenaren	6
7.3	Maatschappelijk	8
7.4	Belang hoogheemraadschap	8
	Conclusie	8

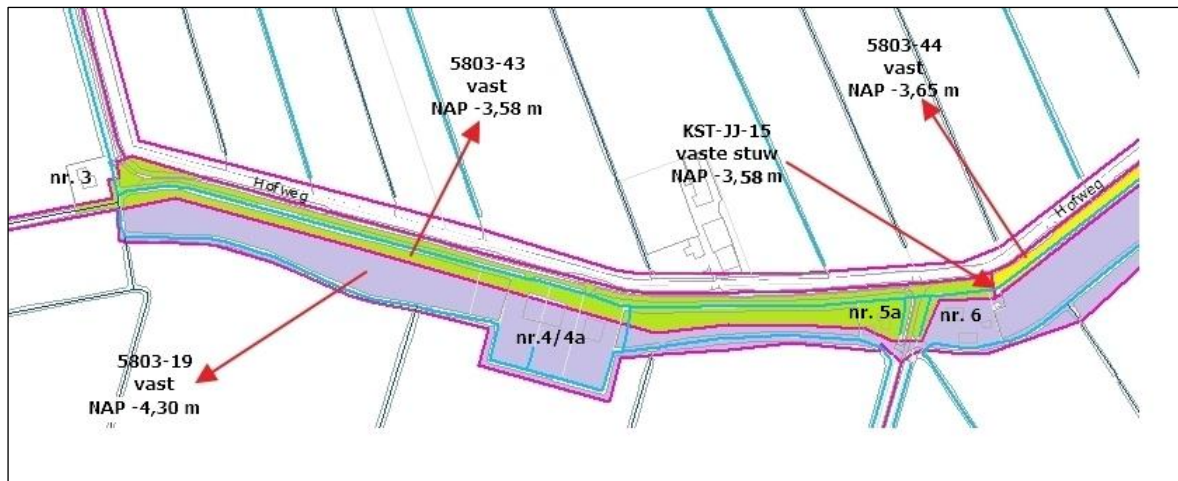
1 Inleiding

De aanleiding van het verzoek om peilverlaging is als volgt. Op 24 januari 2021 is een vergunning aanvraag binnengekomen voor het verlagen van het waterpeil in de wegsloot tussen Hofweg 1 en 5a in Ipendam. Op 23 februari 2021 is de aanvrager geïnformeerd dat de vergunningsaanvraag werd gezien als een verzoek om herziening van het peilbesluit. Vervolgens is het verzoek overgedragen van het cluster Vergunningen naar het cluster Kennis & Ontwikkeling van de afdeling Watersystemen.

Op 3 maart 2021 heeft een medewerker van de desbetreffende afdeling, de aanvrager geïnformeerd over de procedure. Verder heeft hij de aanvrager verzocht contact op te nemen met mogelijke belanghebbenden.

In de reactie van 9 april verzoekt de aanvrager het hoogheemraadschap om de peilen genoemd in het peilbesluit 1991 van de wegsloot en schouwsloot C te vermelden in het peilbesluit van 2013 in de komende jaarlijkse peil-herziening van 2021. Daarnaast heeft de aanvrager de direct belanghebbenden geïnformeerd over zijn plannen en heeft hij een nadere onderbouwing gegeven van het verzoek om peilverlaging. Dit schrijven beschouwt het hoogheemraadschap als een verzoek om partiële herziening van het peilbesluit. Daarom is het verzoek als zodanig in behandeling genomen en is de oorspronkelijke vergunningaanvraag voor afwijken van het peilbesluit komen te vervallen.

Concreet houdt het verzoek in dat het peil in peilgebied 5803-43 wordt verlaagd van NAP -3,58 m naar NAP -3,65 m.

Afbeelding 1

2 Procedure

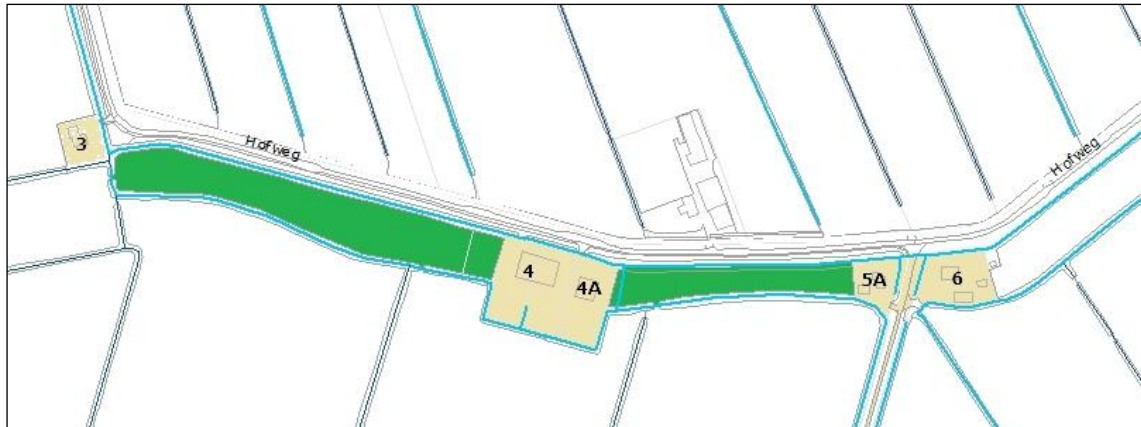
De bevoegdheid om een peilbesluit te herzien ligt bij het Algemeen Bestuur (CHI) van het hoogheemraadschap conform de Waterschapswet. Alvorens het besluit wordt genomen door het CHI wordt het voorstel eerst ter besluitvorming voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur (D&H). Vervolgens wordt het ontwerpbesluit ter inzage gelegd gedurende zes weken.

Belanghebbenden hebben gedurende deze periode van inspraak de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Indien er zienswijzen binnenkomen, wordt er een nota van inspraak gemaakt die weer wordt voorgelegd aan het D&H. Vervolgens zal het voorstel worden doorgeleid naar het CHI die uiteindelijk een definitieve beslissing neemt. Na vaststelling van het besluit kan eventueel beroep tegen het besluit bij de rechtbank worden aangetekend.

3 Beschrijving situatie

De aanvrager is eigenaar van de groene percelen, kadastraal bekend als Waterland sectie D, nummers 404, 178 en 377, in groen aangegeven op de onderstaande afbeelding. Deze percelen zijn grotendeels gelegen binnen het peilgebied nr.5803-19 met een vast waterpeil van NAP - 4,30 m, welk peil gevoerd wordt in de perceel sloot langs de zuidzijde van de percelen. De noordelijke rand van de percelen valt binnen het peilgebied nr. 5803-43, met een vast waterpeil van NAP -3,58 m. Dit peil wordt gevoerd in de sloot langs de noordzijde van de percelen.

Afbeelding 2

4 Motivatie van het verzoek tot peilverlaging.

De aanvrager geeft als onderbouwing van zijn verzoek de volgende voordelen aan:

- Een grotere (tijdelijke) waterberging,
- Een betere doorstroming van ingelaten water
- Minder obstipatie- en onderhouds-punten, daar stuw KST-JJ-15 volledig kan verdwijnen ten gunste van doorstroming en waterberging en drooglegging.
- Betere begaanbaarheid van landbouwvoertuigen door een betere drooglegging
- Betere kwaliteit gewas
- Betere leefomstandigheden voor vee.

De aanvrager geeft verder aan dat zij sinds de vaststelling van het nieuwe peilbesluit uit 2013 worden geconfronteerd met een hoger peil van NAP -3.58 meter, welke voor dit peilbesluit NAP -3.65 meter was. Een landmeetkundig bedrijf heeft zelfs vastgesteld dat het praktijkpeil niet NAP -3.58 meter is, maar NAP -3.55 meter. Het peil van NAP -3.65 meter ligt volgens de aanvrager vast in diverse peilbesluiten van voor 2013 en is zelfs nog specifiek bevestigd in afspraken met het waterschap in 2000.

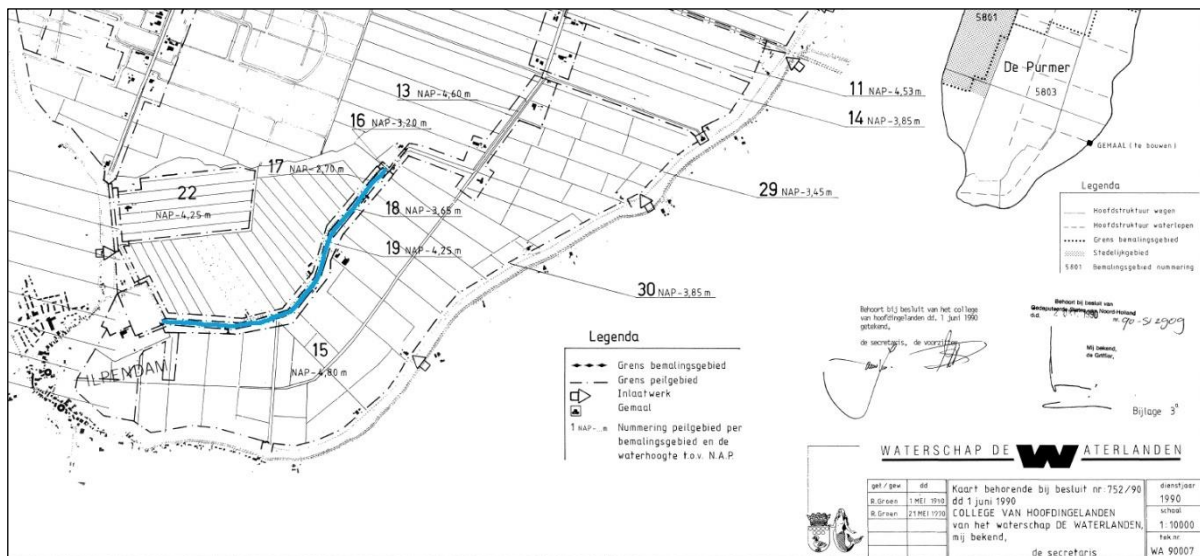
Volgens de aanvrager stroomt het water, in de combinatie met het inlaten van water en extreme regenval, zijn perceel op en overstijgt hiermee het ingestelde peil van NAP -3.55 meter. Het hogere peil schaadt zijn agrarisch belang over een traject van circa 750 meter over

de volle lengte van drie percelen. Als grootste belanghebbende is de aanvrager nooit in kennis gesteld van een peilverhoging en plaatsing van de stuw. Het verzoek betreft dan ook het verlagen van het peil naar de oorspronkelijke diepte van NAP -3.65 meter.

5 Geschiedenis met betrekking tot het peilbesluit

Het betreffende peilgebied 5803-43 stond op de oude peilbesluitkaart van 1990 aangegeven als peilgebied 18 met een peil van NAP -3,65 m. Zie de blauwe lijn op onderstaande afbeelding

Afbeelding 3

In 1993 is er een vaste stuw geplaatst in de wegsloot van de Hofweg met een overstorthoogte van NAP -3,58 m. Hierdoor werd het peilgebied 18 in twee delen verdeeld, in een westelijk deel met een peil van NAP -3,58 m en een oostelijk deel met een peil van NAP -3,65m.

In 2013 is er in het kader van de actualisatie peilbesluiten een nieuw peilbesluit genomen.

Uitgangspunt van dit peilbesluit was het vastleggen van de huidige situatie zoals die aanwezig was rekening houdend met eventuele klachten en wensen vanuit het gebied.

In dit peilbesluit is het peilgebied 5803-43 vast gelegd met een peil van NAP -3,58 m.

In de inspraak procedure zijn er geen zienswijzen ingediend die verband hielden met het peil in peilgebied 5803-43.

6 Belangen

6.1 Belang aanvrager

De peilverlaging heeft een aantal voordelen voor de aanvrager zoals hij zelf aangeeft (hfdst. 3) Het belang van de aanvrager zit hem vooral in de betere begaanbaarheid van landbouwvoertuigen door een betere drooglegging en als gevolg daarvan beter gewas en betere leefomstandigheden voor het vee.

6.2 Aanliggende eigenaren

Langs de waterloop (wegslot Hofweg) in het peilgebied waar de peilverlaging wordt gewenst zijn nog vier aanliggende eigenaren. Dit zijn de eigenaren van de Hofweg 3,4/4a, 5a en 6. Naar aanleiding van het peilverlagingsverzoek is er contact geweest met deze eigenaren. Deze eigenaren hebben aangegeven géén voorstander te zijn van de peilverlaging omdat er angst bestaat voor negatief effect op de grondwaterstand en de fundering van de panden. Daarnaast zijn ze ook bang dat de kanten van de waterloop gaan inzakken door de waterstandsverlaging. De ondergrond bestaat namelijk uit veen en dat zal gaan afbreken als grondwaterstand lager wordt. Dat betekent afbrokkelende kanten en meer baggervorming in de waterloop aldus de eigenaren.

Om een onafhankelijk oordeel te krijgen over de effecten van een waterpeil verlaging op de funderingen van de bovengenoemde panden heeft HHNK ingenieursbureau Aveco de Bondt opdracht gegeven een funderingsonderzoek uit te voeren. De resultaten van dit onderzoek zijn als bijlage toegevoegd.

6.3 Maatschappelijk belang

De laatste tijd is er veel aandacht voor het probleem van de bodemdaling en de uitstoot van CO₂. Dit probleem doet zich met name voor in de gebieden met veen in de ondergrond. Het zuidoostelijk deel van de Purmer waar het peilgebied 5803-43 in ligt heeft veen in de ondergrond. Als hoogheemraadschap hebben we de maatschappelijke verantwoording om zorgvuldig om te gaan met peilverlagingen in dit soort gebieden.

6.4 Belang Hoogheemraadschap

Het belang van het hoogheemraadschap is een goed werkend en veilig watersysteem waarbij zo gering mogelijk overlast is voor de ingelanden rekening houdend met alle belangen die er spelen.

7 Afweging belangen

7.1 Belang aanvrager

De percelen van de aanvrager (groen in de afbeelding 2) zijn relatief smal (15m tot max 25m). Deze percelen staan onder invloed van een laag waterpeil aan de zuidzijde van NAP -4,30 m en een hoger peil van NAP -3,58 m aan de noordzijde (zie afbeelding 1). De peilverlaging in de wegsloot zal een zeer gering effect hebben op een smalle strook langs de waterloop (maximaal 5 meter). De verbetering voor het gewas, de diergezondheid en de bewerkbaarheid zal zich dan ook beperken tot enkele vierkante meters langs de waterloop. Om een betere begaanbaarheid, betere kwaliteit gewas en betere leefomstandigheden voor het vee te bereiken is de aanvrager voorgesteld om een drainage aan te leggen die aansluit op het lagere peil aan de zuid zijde van het perceel. De aanvrager heeft aangegeven hier geen gebruik van te willen maken.

7.2 Aanliggende eigenaren

Het belang van de eigenaren van de panden langs de Hofweg is dat de funderingen van deze panden niet wordt aangetast en er schade ontstaat. Om dit risico uit te kunnen sluiten heeft het ingenieursbureau Aveco de Bondt opdracht gekregen om een onderzoek te doen naar de fundering van deze panden.

Het onderzoek is afgerond met een rapportage van de gedane onderzoeken en de beoordeling daarvan. De rapportage is voorzien van een conclusie over de gevolgen van de peilverlaging op de aangegeven panden en een advies m.b.t de het peilverlagingsverzoek. Hieronder staat aangegeven wat de beoordeling en advies is per pand.

Hofweg 3a

Beoordeling:

Er is tijdens dit onderzoek een grondwaterdekking van het bovenste funderingshout van 40 centimeter gemeten. De grondwaterdekking wordt als voldoende beoordeeld. Verwacht wordt dat in de huidige situatie de grondwaterstand in langdurige droge perioden niet uitzakt tot onder het niveau van het bovenste funderingshout. Een voldoende hoge grondwaterstand is een voorwaarde voor het behoud van een houten paalfundering.

Advies:

Geadviseerd wordt de grondwaterstand ter plaatse van de woning niet meer dan 20 cm te verlagen.

Hofweg 4:

Beoordeling:

Er zijn oprichtingstekeningen daterend van 2005 van het te onderzoeken pand beschikbaar. Hierop is een betonbalk op prefab betonpalen fundering aangegeven. Een fundering bestaande uit betonbalken en betonpalen wordt beoordeeld als een fundering met extra kwaliteit. Er is geen bezwaar om de grondwaterstand ter plaatse van de woning te verlagen.

Hofweg 5a

Beoordeling:

Er is tijdens dit onderzoek een grondwaterdekking van het bovenste funderingshout van 9 centimeter gemeten. De grondwaterdekking wordt als klein beoordeeld. Mogelijk dat in langdurige droge perioden toch tijdelijk droogstand optreedt. In één van de geïnspecteerde palen is een schimmelaantasting aangetroffen. Een voldoende hoge grondwaterstand is een voorwaarde voor het behoud van een houten paalfundering. Uitgangspunt is wel dat er geen droogstand optreedt van de houten funderingspalen.

Advies:

Er wordt geadviseerd om de grondwaterstand rondom het pand te monitoren. Indien droogstand optreedt, wordt geadviseerd om het grondwaterpeil lokaal te verhogen. Geadviseerd wordt de grondwaterstand ter plaatse van de woning niet te verlagen.

Hofweg 6:

Geen toestemming gekregen van de eigenaar van de woning om een ontgraving en inspectie uit te voeren, een onderdeel van de inspectie is het plaatsen van een peilbuis en het inmeten van de grondwaterstand.

Beoordeling:

Er zijn tekeningen beschikbaar gesteld die vermoedelijk behoren tot Hofweg 6 te IJpendam. Op deze tekening is een betonbalk op houtenpalen met betonopzetters fundering weergegeven. De bovenzijde van de houten palen ten opzichte van NAP is niet op de tekening aangegeven. Onbekend is hoe zorgvuldig het heikwerk is uitgevoerd en welke houtsoort is toegepast. Onbekend is wat de grondwaterstand ten opzichte van het bovenste funderingshout. Op basis van de verzamelde informatie kan geen beoordeling conform de F30-richtlijn worden gedaan.

Advies:

Om inzicht te verkrijgen in de mogelijke gevolgen van een aanpassing van het polderpeil wordt geadviseerd om bij de woning de bovenzijde van minimaal één houtenpaal in te meten ten opzichte van NAP. Aanvullend wordt geadviseerd om tijdens deze inspectie de grondwaterstand ter plaatse van de fundering in te meten.

Geadviseerd wordt de grondwaterstand ter plaatse van de woning niet te verlagen.

7.3 Maatschappelijk

Peilverlagingen in gebieden met veen liggen extra onder de belangstelling de laatste tijd. De maatschappelijke opgave om bodemdaling tegen te gaan en de CO2 uitstoot te beperken vraagt om een zorgvuldige benadering van peilverlagingen met name in deze gebieden.

7.4 Belang hoogheemraadschap

Door de aanvrager zijn de volgende voordelen aangegeven die volgens hem voor het hoogheemraadschap een rol spelen.

- Een grotere (tijdelijke) waterberging.
De waterberging wordt weliswaar groter, maar deze is zo gering dat het nauwelijks iets oplevert voor de polder.
- Een betere doorstroming van ingelaten water.
Het water zal iets sneller doorstromen als de stuw wordt verwijderd, maar dat betekent ook dat we het water minder vast kunnen houden.
- Minder obstipatie- en onderhouds-punten, omdat stuw KST-JJ-15 volledig kan verdwijnen ten gunste van doorstroming en waterberging en drooglegging.
De bedoelde stuw is een stalen stuw die geen onderhoud behoeft. Er zijn géén klachten bekend dat de stuw een obstructie is voor de afwatering.

Conclusie

De peilsituatie die op dit moment in het peilgebied 5803 -43 aanwezig is, is een situatie die al 28 jaar bestaat sinds de plaatsing van een stuw (KST-JJ-15 afbeelding 1) in 1993. In al die jaren is er nooit een klacht geweest over een te hoog peil. Deze situatie is dan ook vastgelegd in het peilbesluit van 2013 en ook op dat moment zijn er géén bezwaren ingediend.

Het daadwerkelijke belang en voordeel van de peilverlaging voor de aanvrager is zeer gering gezien de oppervlakte waarop het betrekking heeft.

Peilverlaging in gebieden met een veenondergrond heeft altijd maar een tijdelijk effect en biedt derhalve geen duurzame oplossing. Door de peilverlaging vindt versnelling van de maaiveld daling plaats, waardoor verzoeker over een aantal jaren weer in dezelfde situatie verkeert en alsnog andere maatregelen moet nemen. Het beleid van het hoogheemraadschap is nu juist gericht op het voorkomen van maaiveld daling en de als gevolg daarvan toenemende CO2 uitstoot wil het hoogheemraadschap juist voorkomen. Dit maatschappelijke belang waar het hoogheemraadschap rekening mee moeten houden betekent dat we weloverwogen moeten omgaan met dit soort peilverlagingen in veengebieden.

Aveco de Bondt heeft op basis van het funderingsonderzoek geadviseerd om bij twee van de vier panden het waterpeil niet te verlagen. Dit betekent in de praktijk dat het peil in de wegsloot niet verlaagd kan worden.

Het advies aan het bestuur luidt dan ook niet akkoord te gaan met dit peilverlagingsverzoek gezien het geringe belang van de aanvrager ten opzichte van het grotere maatschappelijke belang.